

Силабус дисципліни (курсу)

«Історія української державності та культури»

Ступінь освіти: бакалавр
Освітньо-професійна програма: Облік і оподаткування
Галузь знань: 07 Управління і адміністрування
Спеціальність: 071 облік і оподаткування

Посилання на курс у системі
дистанційного навчання:

<https://posekmodule.km.ua/course/view.php?id=277>

Семестр: 1 Кількість кредитів: 5 Мова викладання: українська

Розклад занять: <https://posekmodule.km.ua/course/view.php?id=384>

Керівник курсу

П.І.П. Скрипник Анатолій Юрійович

науковий ступінь: доктор історичних наук
вчене звання професор

Контактна інформація: Тел. (097) 225 22 85
e-mail: skranat@ukr.net

Опис дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни	Вивчення історії української державності та культури має на меті сформувати в майбутніх фахівців цілісну картину і всебічне наукове уявлення щодо історії і розвитку української державності, різних сфер культури українського народу в їх комплексі та взаємозв'язку і виробити на основі цього сучасні знання про місце і роль українського етносу та вітчизняної культури у світовому і європейському культурному просторі на всіх етапах української історії.
Кількість кредитів	5
Загальна кількість годин	150
Кількість модулів	1
Форма навчання	денна
Статус навчальної дисципліни	нормативна
Перелік навчальних дисциплін, які мають бути вивчені раніше, перелік раніше здобутих результатів навчання	«Історія України»

Формування програмних компетентностей та результатів навчання

Індекс матриці ОПП	Програмні компетентності та результати навчання
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми під час професійної діяльності у сфері обліку, аудиту та оподаткування або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки і характеризується комплексністю й невизначеністю умов.
ЗК 03	Здатність працювати в команді.
ЗК 04.	Здатність працювати автономно
ЗК 05.	Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.
ЗК 06.	Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
ЗК 07.	Здатність бути критичним та самокритичним.
ЗК14.	Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
ЗК15.	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство там у розвитку суспільства, техніки і технологій, вести здоровий спосіб життя.
СК 02	Здатність використовувати математичний інструментарій для дослідження соціально-економічних процесів, розв'язання прикладних завдань в сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування.
СК 09	Здатність здійснювати зовнішній та внутрішній контроль діяльності підприємства та дотримання ним законодавства з бухгалтерського обліку і оподаткування.
СК 10	Здатність застосовувати етичні принципи під час виконання професійних обов'язків.
СК 11	Здатність демонструвати розуміння вимог щодо професійної діяльності, зумовлених необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави
ПР17.	Вміти працювати як самостійно, так і в команді, проявляти лідерські якості та відповідальність у роботі, дотримуватися етичних принципів, поважати індивідуальне та культурне різноманіття.
ПР22.	Розуміти і реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України.
ПР23.	Зберігати та примножувати досягнення і цінності суспільства на основі розуміння місця предметної області у загальній системі знань, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя

Години занять					Тема	Результати навчання
Лекції	Практичні	Семинарські	Лабораторні	Самостійні		
					Змістовий модуль № 1. Українська державність в епоху Середньовіччя та Нового часу	
2				3	Тема 1. Державність як історико-політичне явище.	Поняття держави та теорії їх виникнення; ознаки і функції держави; історія державного правління та національного устрою.
		2		3	Тема 2. Зародження державності на території України.	Стародавні держави на території сучасної України; Історія формування слов'янського етносу; Антське царство – перша держава українців
2		2		4	Тема 3. Племені княжіння східних слов'ян.	Східнослов'янські племена: ареал проживання та суспільний лад; політичні і соціальні умови для утворення власної державності; виникнення перших державних об'єднань.
2				3	Тема 4. Русь-Україна – могутня імперія східних слов'ян. Етапи державотворення.	Виникнення і становлення Давньоруської держави (кінець IX – кінець X ст.); піднесення і розквіт Київської імперії (кінець X – середина XI ст.); політична роздрібненість Русі-України (кінець XI – середина XIII ст.).
2				3	Тема 5. Еволюція української державності у IX – XIII ст.	Адміністративно-територіальний устрій Київської імперії; внутрішня політична організація державного устрою; Русь-Україна на міжнародній арені; хрещення Руси-України та його історичне значення.
		2		3	Тема 6. Галицько-Волинська держава – Королівство Руське у XII - XIV ст.	Династії галицьких князів та їх внесок у розбудову Галицько-Волинської держави; адміністративний устрій та управління; зовнішня політика Королівства Руського; королівське військо
2				3	Тема 7. Литовсько-Руська державність. Українські землі в складі Великого князівства Литовського, Руського і Жемойтійського	Велике князівство Литовське та його вплив на українські землі; адміністративно-територіальний поділ у XIV – на початку XV ст.; Подільське князівство. Князі Коріятовичі на Поділлі; організація державного управління Подільського князівства; розвиток міст та зміни у соціальній структурі; Магдебурзьке право в Україні у XIII-XVII ст.
2		2		3	Тема 8. Козацька республіка – Військо Запорозьке Низове (Запорозька Січ).	Причини утворення козацтва як державницького чинника; політичний і суспільний лад на Запорозькій Січі.; міліарна роль українського козацтва як оборонців рідної землі
2				4	Тема 9. Козацька держава Військо Запорозьке. Гетьманат Богдана Хмельницького (1648-1657 рр.).	Воєнні та політичні передумови утворення Української гетьманської держави. Державницька концепція Б. Хмельницького; адміністративно-територіальний устрій та державне управління; внутрішня і зовнішня політика держави Б. Хмельницького.

Години занять					Тема	Результати навчання
Лекції	Практичні	Семинарські	Лабораторні	Самостійні		
2				3	Тема 10. Українські державні утворення в другій половині XVII – наприкінці XVIII ст.	Причини занепаду української державності. Період Руїни; козацька держава Речі Посполитої (Польщі) 1684-1699 років; державні утворення у складі Російської імперії. Гетьманщина (Військо Запорозьке) у XVIII ст. Слобідська Україна (Слобожанщина) Взаємини Слобідської України і Гетьманщини
2		2		3	Тема 11. Боротьба за українську державність Гетьманів України у XVII-XVIII ст.	Державницька діяльність Івана Виговського; гетьман Петро Дорошенко; спроби гетьмана І. Мазепи відновити українську незалежність; Конституція гетьмана П. Орлика та її історичне значення
Змістовий модуль № 2. Українська державність у XX ст.						
2				5	Тема 12. Українська Центральна рада	Історичні передумови формування нової української державності, організаційна структура та повноваження УЦР; державотворча еволюція: від автономії до незалежності (Універсали УЦР їх значення та зміст).
2				4	Тема 13. Українська держава (Гетьманат)	Причини зміни формату української державності; гетьман України П. Скоропадський: його бачення державності; органи центральної влади Української держави; місцева державна адміністрація і органи самоврядування; зміст внутрішньої і зовнішньої політики Української держави
2		2		4	Тема 14. Директорія Української народної республіки (УНР)	Організація центральної влади Директорії УНР; Головний отаман С. Петлюра; місцеві органи влади; правоохоронні структури і судова система; збройні сили УНР періоду Директорії; внутрішня і зовнішня політика Директорії
2				4	Тема 15. Західноукраїнська народна республіка (ЗУНР)	Передумови створення української держави на Галичині і Буковині; очільник Е. Петрушевич; центральні державні органи влади ЗУНР; Українська галицька армія (УГА); зовнішня політика ЗУНР.
2		2		5	Тема 16. Українські національні державні утворення у 1917-1922 рр.	Холодноярська республіка Гуляйполе – вільна держава батька Н. Махна Гуцульська Республіка Східно-лемківська (Команчанська) республіка Кубанська народна республіка Український далекосхідний рух
2				5	Тема 17. Українське державотворення на Євразійському просторі у	Національно-культурна ідентичність українців Жовтого Клину, Українська державність на Сірому Клині (Сіра Україна).

Години занять					Тема	Результати навчання
Лекції	Практичні	Семінарські	Лабораторні	Самостійні		
					1917-1922 рр.	Національно-державницькі змагання на Далекому Сході – Зелений Клин.
2				4	Тема 18. Карпатська Україна	Політична ситуація на Закарпатті наприкінці 30-х рр. ХХ ст.; створення держави Карпатська Україна; президент А. Волошин; агресія східноєвропейських держав на Карпатську Україну.
		2		5	Тема 19. Національно-визвольний рух кінця 20-х – початку 60-х рр. ХХ ст.	Українські організації СВУ і УВО. Е. Коновалець; створення ОУН та її діяльність; лідери націоналістичного руху С. Бандера і А. Мельник; боротьба з польськими, більшовицькими і нацистськими окупантами; Українська повстанська армія. генерали Р. Шухевич і В. Кук.
2				5	Тема. 20. Державний статус Радянської України у складі СРСР.	Початок окупації більшовицькою Росією України; входження УСРР до складу Радянського Союзу; історія адміністративно-територіального устрою УРСР (1921 -1991 рр.); центральні та місцеві державні органи влади; Конституції радянської України 1937 р. та 1978 р.; УРСР на міжнародній арені.
2		2		4	Тема 21. Уряд Української Народної Республіки в екзилі (на еміграції). Державний центр Української Народної Республіки (ДЦ УНР) у 1920-1992 рр.	Уряд Української Народної Республіки в екзилі у 20-х - 40-х рр. ХХ ст. Реформування та діяльність ДЦ УНР у другій половині ХХ ст.
2				5	Тема 22. Відновлення української державності на початку 90-х рр. ХХ ст.	Передумови розвалу Радянського Союзу; законодавчі акти (Декларація про державний суверенітет, Акт Незалежності, Конституція 1996 р.); інститут Президентства та Верховна Рада; центральний апарат управління; органи влади на місцях; силові структури незалежної України; зовнішня політика України
2		2		5	Тема 23. Боротьба за українську державність у ХХІ ст.	три українських революції: «Революція на граніті» 1991 р.; «Помаранчева революція» 2004-2005 рр.; «Революція Гідності. Майдан» 2013-2014 рр. та їх історичне значення; курс на євроінтеграцію України, співпраця з НАТО.; агресія Росії, анексія Криму і Донбасу, війна за незалежність.
40		20		90	Всього	

Політика освітнього процесу

Нормативна база освітнього процесу доступна за посиланням

<https://kpd.edu.ua/publicna-informatsiia/polozhennya-yaki-reglamentuyut-diyalnist-instytutu>

Дотримання умов доброчесності	Дотримання положень Кодексу академічної доброчесності НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут».
Очікування	Організація освітнього процесу та відвідування занять відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут»» Оцінювання знань відповідно до «Положення про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів Навчально-реабілітаційного закладу вищої освіти «Кам'янець-Подільський державний інститут»».
Відвідування занять	Відвідування лекційних, практичних та семінарських занять з дисципліни є обов'язковим для всіх студентів відповідно до розкладу.
Відпрацювання пропусків занять	Студент, який пропустив заняття, самостійно вивчає матеріал за наведеними у силабусі джерелами інформаційного забезпечення і ліквідує заборгованість під час консультацій. Відпрацювання пропусків занять відбуваються відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу».
Допуск до екзамену	Відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу» всі студенти, котрі не мають пропусків занять (відпрацювали пропуски занять) допускаються до іспиту.
Підсумкова модульна оцінка	Результати модульного контролю оцінюються за 100-бальною шкалою та доводяться до відома студентів не пізніше трьох днів з часу його проведення із внесенням результатів у документи обліку успішності студентів. Студенти, які до початку сесії мають хоча б з одного модульного контролю (змістового модуля) менше 60 балів, не одержують підсумкову оцінку і не допускаються до екзамену рішенням навчального відділу як такі, що не виконали навчальної програми з дисципліни. Деталі, щодо підсумкового модульного контролю окреслені у «Положенні про організацію освітнього процесу»
Екзаменаційна оцінка	Результати екзамену оцінюються за 100-бальною шкалою і включаються в підсумкову (рейтингову) оцінку з дисципліни з відповідним ваговим коефіцієнтом, як це передбачено у схемі оцінювання (див. нижче у розділі «Розподіл балів, які отримують студенти»).
Підсумкова оцінка з дисципліни	Підсумкова оцінка з дисципліни розраховується як середня арифметична зважена з оцінок змістових модулів, включаючи екзаменаційну (див. нижче у розділі «Розподіл балів, які отримують студенти»).

Верифікація результатів навчання

Шкала оцінювання з навчальної дисципліни у балах за всі види навчальної діяльності, яка переводиться в оцінку за шкалою ECTS та у чотирибальну національну шкалу:

Сума балів за шкалою Інституту	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Іспит	Залік
90-100	A (відмінно)	Відмінно	Зараховано
82-89	B (дуже добре)	Добре	
75-81	C (добре)	Задовільно	
65-74	D (задовільно)		
60-64	E (достатньо)	Незадовільно	Не зараховано
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)		
1-34	F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)		

Розподіл вагових коефіцієнтів за змістовими модулями оцінювання складових поточного та підсумкового контролю результатів навчальної діяльності студентів з вивчення дисципліни «Історія української державності і культури»:

Іспит:

Змістовий модуль №1				Змістовий модуль № 2 Рейтингова (підсумкова) оцінка за змістовий модуль 2, враховуючи поточне опитування)				Іспит	Рейтингова (підсумкова) оцінка з навчальної дисципліни (100 балів)
20 %				40 %				40 %	100
T1	T2	...	T4	T5	T6	...	T23		

Критерії оцінювання складових поточного контролю навчальної діяльності студента

Компетенції (знання, уміння та навички), продемонстровані на навчальних заняттях (практичних, семінарських, лабораторних, враховуючи знання з тем, що виносяться на самостійне опрацювання) оцінюються за 100-бальною системою.

Оцінка в балах (за 100-бальною шкалою) за всі види навчальної діяльності	Критерії оцінювання
98-100	Студент має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності; використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки; розв'язує складні проблемні завдання; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; уміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію; займається науково-дослідною роботою; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої здібності й нахили; використовує різноманітні джерела інформації; моделює ситуації в нестандартних умовах.
94-97	Студент володіє узагальненими знаннями з навчальної дисципліни, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях; вміє знаходити джерела інформації та аналізувати їх, ставити і розв'язувати проблеми, застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності (диспути, круглі столи тощо); спроможний за допомогою викладача підготувати виступ на студентську наукову конференцію; самостійно вивчити матеріал; визначити програму своєї пізнавальної діяльності; оцінювати різноманітні явища, процеси; займає активну життєву позицію.
90-93	Студент володіє глибокими і міцними знаннями та використовує їх у нестандартних ситуаціях; може визначати тенденції та суперечності різних процесів; робить аргументовані висновки; практично оцінює сучасні тенденції, факти, явища, процеси; самостійно визначає мету власної діяльності; розв'язує творчі завдання; може сприймати іншу позицію як альтернативну; знає суміжні дисципліни; використовує знання, аналізуючи різні явища, процеси.
86-89	Студент вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання у дещо змінених ситуаціях, вміє аналізувати і систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; чітко тлумачить поняття, категорії, нормативні документи; формулює закони; може

Оцінка в балах (за 100-бальною шкалою) за всі види навчальної діяльності	Критерії оцінювання
	самостійно опрацювати матеріал, виконує прості творчі завдання; має сформовані типові навички.
81-85	Знання студента досить повні, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях; вміє аналізувати, робити висновки; відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак з окремими неточностями; вміє самостійно працювати, може підготувати реферат і обґрунтувати його положення.
75-80	Студент правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, оперує базовими теоріями і фактами, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє наводити приклади на підтвердження певних думок, застосовувати теоретичні знання у стандартних ситуаціях; за допомогою викладача може скласти план реферату, виконати його і правильно оформити; самостійно користуватися додатковими джерелами; правильно використовувати термінологію; скласти таблиці, схеми.
70-74	Студент розуміє основні положення навчального матеріалу, може поверхнево аналізувати події, ситуації, робить певні висновки; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою; самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання під час розв'язування розрахункових завдань за алгоритмом, користуватися додатковими джерелами.
65-69	Студент розуміє сутність навчальної дисципліни, може дати визначення понять, категорій (однак з окремими помилками); вміє працювати з підручником, самостійно опрацювати частину навчального матеріалу; робить прості розрахунки за алгоритмом, але окремі висновки не логічні, не послідовні.
60-64	Студент володіє початковими знаннями, здатний провести за зразком розрахунки; орієнтується у поняттях, визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі.
50-59	Студент намагається аналізувати на основі елементарних знань і навичок; виявляє окремі властивості; робить спроби виконання вправ, дій репродуктивного характеру; за допомогою викладача робить прості розрахунки за готовим алгоритмом.
35-49	Студент мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні „так” чи „ні”; може самостійно знайти в підручнику відповідь.
1-34	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих термінів, фактів без зв'язку між ними: відповідає на запитання, які потребують відповіді „так” чи „ні”.

Оцінювання модульних контрольних робіт здійснюється за 100-бальною системою.

Оцінювання захисту навчального матеріалу, що виноситься на самостійне вивчення для студентів здійснюється за 100-бальною системою

Оцінювання іспиту здійснюється за 100-бальною системою.

Інформаційне забезпечення курсу:

Основна література	<ol style="list-style-type: none"> 1. Галушко К. Україна на карті Європи: Україна та українці у картографії від Античності до ХХ століття: науково-популярне видання. Київ : 2013. 143 с. 2. Котляр М. Ф. Історія суспільного життя Русі: Нариси / НАН України. Інститут історії України. Київ : Інститут історії України, 2016. 288 с.
--------------------	---

	<ol style="list-style-type: none"> 3. Кудлай О. Б. Формування вищих органів управління у сфері військового будівництва УНР (червень 1917 – квітень 1918 рр.) / Відп. ред. В.Ф. Верстюк. НАН України. Інститут історії України. Київ : Інститут історії України НАН України, 2016. 181 с. 4. Народження країни. Від краю до держави. Назва, символіка, територія і кордони України / Авт. кол.: К. Галушко, А. Гречило, С. Громенко, Г. Єфіменко, М. Майоров; Упоряд. К. Галушко. Харків : 2016. 525 с. 5. Скрипник А. Ю. Російський військовий чинник у суспільно-політичному та економічному розвитку Правобережної України (1792–1865 рр.) : монографія / Кам'янець-Подільський: Видавець ФОП Зволейко Д. Г., 2016. 612 с. 6. Скрипник А. Ю., Кабачинський М. І. Історія української державності. : навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів не історичних спеціальностей. Кам'янець-Подільський. Тернопіль: ЗУНУ. 2023. 437 с. 7. Skrypnyk, A. & Marchyshyna, A. (2022). "What Belongs to Soldiers, Passes by Them": Attempts to Overcome Corruption in the Russian Army in the early 19th century. <i>Skhidnoievropeiskyi istorychnyi visnyk [East European Historical Bulletin]</i>, 25, 70–79. doi: 10.24919/2519-058X.25.269605 8. Скрипник А. Ю. Використання армії в угамуванні соціальних виступів у Правобережній Україні у 20-х-60-х рр. XIX ст // Проблеми історії України XIX – початку XX ст: зб. Київ: Ін-т історії України, 2020. Вип. XXX. С. 70–86. 9. Скрипник А. Російська імперська військова присутність в Правобережній Україні у XIX ст.: українська історіографія. Осягаючи модерність. Студії та матеріали на пошану Олександра Реєнта / упоряд. Ніколайчук Дмитрій, Шевченко Валентина. Київ : Інститут історії України Національної академії наук України, 2024. 640 с.
Додаткова література	<ol style="list-style-type: none"> 10. Смолій В., Степанков В. Український політичний проект XVII ст.: становлення національного інституту влади / НАН України. Інститут історії України. Київ : Інститут історії України, 2014. 194 с. 11. Суспільство і влада в радянській Україні років непу (1921–1928). Колективна монографія. Том 2 / Відп. ред. С. Кульчицький. НАН України. Інститут історії України. Київ : 2015. 599 с. 12. Таїрова-Яковлева Т. Повсякдення, дозволя і традиції козацької еліти Гетьманщини / Пер. з рос. Т. Кришталовської. НАН України. Інститут історії України. Київ : ТОВ "Видавництво "КЛІО"", 2017. 184 с. 13. Таранушенко С. А. Дерев'яна монументальна архітектура Лівобережної України. Повна редакція / Переднє слово С. І. Білокінь; Передм., наук. ред., додатки В. В. Вечерський ; Упоряд., прим. О. О. Савчук. Центр культурологічних студій Інституту історії України НАН України та ін. Харків : Вид. Савчук О. О., 2014. 864 с. 14. Тимченко Р. В. Відносини Української Народної Республіки й Західноукраїнської Народної Республіки (листопад 1918 – квітень 1920 рр.) / Відп. ред. Пиріг Р. Я. НАН України. Інститут історії України. Київ : Інститут історії України, 2013. 347 с. 15. Тіні згаданих предків. Від склавинів до русинів: Прадавня Україна, Русь і походження українців / Авт. кол.: М. Відейко, О. Комар, А. та ін.. Харків : 2016. 352 с. 16. У кігтях двоглавих орлів. Творення модерної нації. Україна під скіпетрами Романових і Габсбургів / Авт. кол.: А. Галушка, І. Гирич, та ін.. Харків : 2016. 352 с. 17. Україна і Литва в XIV–XVI століттях. Політико-правові та соціально-економічні аспекти / Відп. ред. Смолій В. А. Луцьк : ПрАТ "Волинська обласна друкарня", 2011. 256 с.

	18. Україна радянська. Ілюзії та катастрофи "комуністичного раю" / Заг. ред. Г. Єфіменка; Харків : 2017. 352 с. 19. Українська Держава – жорсткі уроки. Павло Скоропадський. Погляд через 100 років / Під заг. ред. К. Галушка; Харків : Клуб сімейного дозвілля, 2018. 336 с.

Гарант освітньої програми

Годнюк І.В.

Завідувач кафедри інклюзивної освіти, реабілітації
та гуманітарних наук

Скрипник А. Ю.